

מילון מונחי צרכנות נבונה

גילאי 3-6

כסף – תשלום עבור מוצר או שירות שקונים. אמצעי תשלום שעובר מיד ליד.

כסף מזומן – מטבעות ושטרות שמשלמים באמצעותם עבור מוצר או שירות שקונים.

מטבע – עיגול מתכת שעליו מוטבע הסכום שהוא שווה. משמש לקנייה.

שטר כסף – נייר שעליו מודפס הסכום שהוא שווה. משמש לקנייה.

טיפ להורים: הראו לילדים מטבעות ושטרות אמיתיים.

מוצר/סחורה – דבר שאדם קונה או מוכר.

טיפ להורים: קחו את הילדים לקניות והדגישו שכל דבר עולה כסף.

שירות/שירותים – עבודה שאדם עושה עבור אדם אחר תמורת כסף או בחינם.

טיפים להורים:

- המחישו לילדים שמשלמים עבור שירות, כשמגיע מתקן מכונת כביסה או טלוויזיה אליכם, לאחר ביקור במרפאה וכו'.
- ספרו לילדים במה אתם עובדים ועל מה משלמים לכם.

סחר חליפין – החלפת מוצרים או שירותים ללא כסף. אדם אחד נותן 2 ליטר חלב ומקבל 2 ק"ג תפוחי אדמה. לפני שהשתמשו בכסף חיו כך – כל אדם נתן מיבולו והחליף תמורת מוצרים אחרים.

טיפ להורים: שחקו עם הילדים בסחר חליפין – ארגנו מוצרים או דברי מאכל ומשקה או כל מה

שבא לכם והתחילו להחליף כדי שיבינו את הרעיון.

דמי כיס – כסף שנותנים לילדים באופן קבוע, רצוי פעם בשבוע.

טיפ להורים: תנו לילדים דמי כיס מגיל קטן רק כדי שיכירו את השימוש. התחילו ממטבע קטן. עם הזמן למדו אותם לנהל תקציב (ראו שיעור 3).

דמי חנוכה – כסף שנותנים לילדים לכבוד חג חנוכה.

בנק – מוסד שבו שמים את הכסף, מעין ארנק אחד גדול של אנשים רבים שמפקידים את הכסף שלהם בבנק ולוקחים בכל פעם כמה שהם צריכים.

טיפים להורים:

- קחו את הילדים לבנק והראו להם איך זה מתנהל.
- שחקו עם הילדים בבנק עם שטרות מודפסים להמחשה (מצורף לשיעור 2).

כספומט – מכונה למשיכת כסף מחשבון הבנק שלכם באמצעות כרטיס שהבנק הנפיק לכם.

טיפ להורים: הראו לילדים איך אתם מוציאים כסף באמצעות כרטיס האשראי והדגישו שאפשר למשוך רק עד הסכום שיש לנו בבנק.

כרטיס אשראי – כרטיס שבאמצעותו ניתן לשלם על מוצר או על שירות ללא כסף מזומן. אמצעי תשלום שניתן ללקוחות הבנק.

גילאי 6-10

יצרן – מי שמייצר בעצמו מוצר.

צרכן – קונה מוצרים או משתמש בשירותים של אחרים.

שכיר – עובד שעובד עבור אדם אחר או חברה ומקבל משכורת קבועה.

טיפ להורים: תנו לילדים דוגמאות לשכירים במשק, למשל פקיד בדואר, רופא בקופת חולים. אם אתם שכירים – ציינו את זה ופרטו.

משכורת – התשלום עבור העבודה של השכיר.

עצמאי – אדם שעובד בשביל עצמו ומרוויח כסף בעצמו, למשל רופא פרטי, סנדלר או תופרת.

אמצעי תשלום – כל הדרכים לשלם עבור מוצר/שירות – כסף מזומן, כרטיסי אשראי, צ'ק. מט"ח (מטבע חוץ)

הכנסה – כסף שנכנס אלינו ממשכורת, מדמי כיס, מפרס ועוד.

הוצאה – כסף שאנחנו מוציאים לקניות של מוצרים או שירותים.

חיסכון – כסף שמשאירים ולא מבזבזים כדי לאסוף סכום גדול.

המחאה (צ'ק) - אמצעי תשלום בדרך שהבנק מקבל בצורת נייר קבוע ומאפשר לאדם אחר למשוך מחשבון הבנק שלכם את הסכום המצוין על הצ'ק.

הפקדה בבנק – הכסף שמפקידים בבנק.

פיקדון – הכסף שמפקידים בבנק או במקום אחר.

ריבית – הכסף שגובים עבור נתינת כסף. אם אתם מפקידים בבנק סכום כסף – הבנק ישלם לכם סכום קטן נוסף לאחר תקופה. אם אתם לווים מהבנק כסף – תשלמו סכום קטן נוסף לאחר תקופה. בדרך כלל קובעים את הסכום באחוזים מראש.

הוראת קבע מתן הוראה להעביר כסף מחשבון הבנק לטובת מישהו/חברה באופן קבוע.

רווחה כלכלית – מצב שבו לא צריך לדאוג כל הזמן לקיום, יש זמן לעבוד ולקנות מה שצריך וגם לדברים אחרים שרוצים לעשות.

חוב – סכום הכסף שמישהו חייב להחזיר למישהו אחר או לחברות או לבנק.

גילאי 10-13

מינוס הבנק – מצב שבו חשבון הבנק בחוב, אין כסף בחשבון הבנק, אנחנו חייבים כסף כי הוצאנו יותר ממה שיש לנו. מצב זה נוצר כשהוצאות גדולות מההכנסות. במצב כזה הבנק גובה ריבית. מצב לא רצוי שכדאי למנוע על ידי ניהול נכון של ההכנסות וההוצאות.

צ'ק חוזר – מצב שבו הבנק לא מאפשר למשוך כסף באמצעות הצ'ק שנתתם. הסיבות – אין מספיק כסף בחשבון הבנק שלכם, בעיה טכנית (אין חתימה על הצ'ק, הכתב לא ברור וכו').

מועד חיוב אשראי – התאריך הקבוע בחודש שבו יורד מכרטיס האשראי התשלומים החודשיים. קיימים ארבעה מועדי חיוב חודשי אפשריים של כרטיסי האשראי שניתנים לבחירה על ידי הבנקים: ב-2, 10, 15, ו-20 בכל חודש.

משכנתא - הלוואה שמעניק הבנק למטרת רכישת דירה בתנאי ריבית שנקבעים מראש (ריבית קבועה או ריבית משתנה או שלוב בין שתיהן). הלוואה זו כרוכה בשעבוד הנכס לטובת הבנק עד להחזרת סכום המשכנתא עד תום.

עסקת חליפין – עסקה שמבצעים על ידי החלפה של מוצרים או שירותים ללא כסף. שיטה זו קיימת היום בין חברות עסקיות.

אינפלציה – עליית מחירים במדינה. תהליך שמתרחש בקצב שונה בין מדינה למדינה.

ארנונה – תשלום מס למועצה המקומית עבור השירותים שהוא מקבל ממנה כתושב.

מדד המחירים לצרכן – קצב השינוי ביוקר המחיה. מחשבים את המדד הזה על ידי השוואת מחירים של מגוון מוצרי יסוד (מוצרי מזון בסיסיים כמו לחם וחלב, בגדים בסיסיים, הוצאות דיור, רכב, תקשורת ועוד) מדי חודש.